

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

22. Pompa Regiae classis quasi nuptianum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

tiæ merito, stas (vt apud Sinas) examinibus perspectæ, ab imo Lectoreorum subfello ad summum apicem Doctorum, quo nullus superior, & fructuosior est gradus. Quæ particulatim de Tunchino ad nostra spectabunt, ea passim cum his narrabimus.

Dies abierant quindecim, ex quo Mandarinus, Comite Lusitano de appulsu nauis ad Regem pertulerant; quod etsi perbreue ad magna spatium, magnis conatibus Apostolici spiritus in conuersionem ethnicorum Rhodius occupauit, cui profecto vni post Deum integrè accepto ferenda sunt, quæcumque narrauero de fundatione illius Christianitatis, ad quam Mendesium quanquam Rhodio Præfectus & socius, sed linguæ ignarus iuuare nihil potuit. Die Veneris sancto Aprilis secundo crucem statuit præcelsam, in montis vertice, vndequaue abrupti, litorisque proximè incumbentis, oportunitate situs procul omni ex parte spectabilem; vidit illam Rex ipse dum præteruehitur cum classe adinuadendam Cocincinam infeliciter comparata, didicitque magna voluptate, Christianorum signum esse, Lusitanis tam venerabile, vt proptas illuc hilariter verterent vbicumque illud conspicuum cernerent. Quæ motus persuasione, alter à primo Mandarinus qui pago præerat quem S. Iosephi de nomine dixerant, non solum Rhodio concessit facultatem eius erigendi, sed trabem etiam dono dedit ferri duritie, ad eam fabricandam in ea verò attollenda pompæ summam constituit Christianorum præsentia, speciménque non fictum veræ pietatis. Tulere illam mutatis vicibus in montem alij, secuti sunt supplicantiū ordine reliqui; omnes in editissimo verticis post sacras aliquot depectam, & firmatam preces, crebro facie in terram proiecta religiose adorarunt, exiguum illud quod in eius cultum factitabant, consociantes obsequiis quibus tunc orbis Christianus Christum colebat patientem: crucem hanc Rhodius pro templo reliquit Neophytis, monens, præ ad illam peregrinarentur, præcelsque ad eam conuersi funderent, quod suo in pago promererentur ædem sacram. Adest postridie ab Rege Eunuchus, qui cum Lusitanis, & mercibus Patres, in aulam ducat. Dies erat Christo resurgenti sacer, cum se mari dedere, & inter scopulos & syrtes itinere bidui, fauces subière ingentis fluuij, emensque per aduersum amnem sex milliaria, prope Regiam consistere. Strabat in procinctu Rex cum classe aduersus sobrinum, vt Cocincinæ regno illum exueret, vindicaretque sibi iusta clientelaria, quæ is per aliquot annos detrectarat: classẽ gradu lento sequebatur terrestri exercitus ducentis potens elephantis, pugnam apprimè doctis, & ad pertrumpendos, dispuluerandosque ordines quantacumque vi ac numero firmatos, tunc verò machinas, & tormenta portantibus, pugnantorum millia centum, & viginti dicebantur ambos exercitus consistere, præter nauticæ turbæ, calonum, omnisque generis ac frugis seruatorum totidem millia. Naualem exercitum trecentarum, & vltra tritremium fuisse scribit Marchesius, (cui oculo, & prudenti, quàm alteri totius suscribo) quanquam eas subinde nauigia & phaselos vocat, quod

21.
Appulsus
Rhod. in
Tunch. crucis
erectio.

21.
Pompa Regie
classis
quasi nauticæ
titanum.

significationem vocabuli, molis amplitudine non æquarent; earum vexilla numero, picturis, auróque fulgentia; remigum pileus elegantissimæ venustatis, vestiaria tessera splendida, Reginam denique ad sponsum iurasses; non Regem in hostes vehere. Pone classem trecentum nauigia, (quingenta numerant alij) vrbicas Regis ferebant sarcinas, & feminarium onus, & impedimenta omnis generis tam multa vt videretur aulam Rex cum tota regia secum aliò transferre. Incessus tamen ordo ex arte digestus probèque consultus, antecibat velitum acies, post hanc media & robur exercitus, in quo Rex triremibus septus viginti-quatuor, omnium optimis, & munitissimis: claudebat agmen postrema acies, cum impedimentis, comiteatu & sarcinis procedebantque naues in versum quinæ: tam æquatis ad remum frontibus, vt rostrum alterius, palmo altera non præteret. Hic de Patrum aduentu, & Lusitanorum Rex monitus, duabus accitos triremibus, è sua Prætoria, conspectu salutauit, laudauit præstitam superioris anni fidem, de suo reddito; opratos sibi & gratos adesse confirmauit; ventum ad dona quibus nunquam fas est in accessu ad Regem parcere. Visâque sunt parum expectationi respondisse quæ ad illum miserant Macaenses, leui solum aspectu illa dignatus est; vertitque mox oculos ad ea quæ Patres attulerant, horologium rotatum, & arenarium, quæ illi nouitas vtriusque, & improuisus alterius sonus, fecit aliquantò gratiores; exin sequi se iussit Lusitanis, & Patribus, secundo flamine in mare subijt, octauoque post die, ad Timphæ radices substitit; vnius ex eius arcibus in Prouincia Tignoâ. Inde montem conscendit præruptum ad sacrificandum simulachro, quod in eius supercilio colebatur, vt emereret ab eo, eiusque vnâ Sacerdote ac templi Custode Bonzio (Tunchinensium lingua Saio) opinione omnium viro sancto, præceptam animo, de hoste victoriam, quæ ipsi præpostero Bonziji & idoli miraculo contigit, in hunc modum vt illac probrosè delusus remetiretur iter, vtraque ex acie terrestri, & nauali triremes, & milites reducens quibus nihil ad pugnam præter animum: dum factis tam bellè ac litato perfunctus terrestrem exercitum triduo præstolatur, venere in mentem Lusitani, de illorum requiritat mercibus, & præflorat quæcumque gratius in iis oculis morabantur, non tanquam venalia sed sua; nulla pretij mentione. Inter eadem illas moras, inexpectata superuenit à Lai Rege confini legatio, (etsi regno vtrique interiaceret, longè vastissima soli emortui solitudo) inter alia dona, elephantés duos in præsentem belli mitrebat vsu, mole ac viribus insignes & ad omnem pugnae disciplinam eruditissimos. Placuit Regi probare quid possent. Sed alter mutato in decretorium ludicro extra campum erumpit qui ad batuendum descriptus bestiis fuerat, & barritu immani exterrens vniuersos, qua confertissimi spectabant illuc impetum facit cunctisque tumultuario hac illac dissilientibus, duos timor præpropetus & cæcus ex crepidine in qua stabant egit in subiecta præcipites vbi pro mortuis relictis iacuerunt.

T. I. I. 2.

241
Aditus Rhodij ad Regem Tunchi.